

audiebat: sed eorum silentium si illi interfuerint suis conditionibus turbassent: ubi enim est maior scia illius fortior malicia: qui enim festinat esse potior non est potior esse secundus. **AVG.** de co. euā. Ex eo autem quod hoc potest videri discipulorum turbam deservisse: ex quibus illos. xij. elegerat in monte ex pluribus: quos apostolos nominavit: quod mattheus habet permixtum. Solis enim discipulis in monte videtur iesus hunc habuisse sermonem quem mattheus interposuit: et lucas tacet. Et deinde cum descendisset in loco capistri habuisse alterum simile: de quo mattheus tacet: lucas non tacet. Quamquam etiam illud possit occurrere quod sicut supra dictum est apostolis: ceterisque turbis pluribus unum habuisse sermonem quem mattheus lucasque narraverunt diverso narrandi modo: sed eadem veritate sentiamus: et sic planum est quod hic de deo admiratione turbe. **CHRY.** in ho. Laudam autem admirationis subdit dicens: Erat enim deus. eos sic proba. et non sicut scri. eorum et phari. Si autem hanc partem videntes per opera scribe eum a se abigebant: ubi sola verba erant potestate manifestantia: quod scilicet scandalizati habuissent: sed turbe hoc non passe sunt. Cum enim anima benivolenta fuerit: facile persuadeatur a sermonibus veritatis. Erat autem potestas docentis ut multos eorum caperet et in admirationem mitteret: ita quod propter delectationem eorum quod dicta erant: neque tacere dimittebant. unde et secute sunt eum descendente de monte. Stupescunt autem eius maxime partem: quia non ad alium referens ut propheta ut moyses dixit: quod dixit: sed ubique ostendit se eum esse: qui habet omnem aeterni legis ferens prout apponebat. Ego autem dico vobis.

HIE. Quia quasi deus et dominus ipse moysi per libertatem voluntatis sue vel ea que minus videbantur addebat in lege: vel commutans predicabat in populo: ut supra legimus. Dicitur et antiquis: ego autem dico vobis. Scribit autem ea tamen docebat quod scripta sunt in moysi et prophetis. **GREG.** xliij. mora. Vel singulariter christum ex bona parte locutus est: quia ex infirmitate mala nulla commisit. Nos autem quia infirmi sumus ex propria infirmitate peccamus quo decedimus ordine infirmis fratribus consulamus. **HILA.** Vel in verborum virtutibus effectum patris metiebantur. **AVG.** de ser. do. Hoc est enim quod in psalmo significat: fiduciam agam in eo: Eloqua domini: eloqua casta: argenti igne examinatum terre probatum seculum propter quem numerum admonitus sum omnia ista precepta ad sepe illas referre sentias: quas in principio sermonis huius posuit. scilicet de beatitudinibus. Quia autem aliis fratribus irascatur sine causa vel racha dicat: vel famulum eum appelleret: superbissime admittit: quod est unum remedium ut supplicii alio venia deferretur: qui non instantie spiritui inflatur. Beati ergo pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Consequitur autem aduersario. si verbo dei reverentia exhibendo: quisque ad testamentum patris operiendum: non litibus acerbis sed pietate mitis accesserit. Beati ergo miseres: quoniam ipsi hereditatem possidebunt terram. Quisque etiam carnalis delectationem rectam voluntatem suam rebellare sentit exclamet: Infelix ego homo quia me liberabit de corpore mortis huius: et ita lugendo ipso et solatioris auxilium. unde beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Quid autem laboriosius cogitari potest quam ut ociosa consuetudine suapanda precipiant intra se membra impedimenta regni celorum: nec dolore frangat: toleret in consuetudine fide omnia que quisque sint molestissima crimine tamen fornicationis non habet: vix loquatur non in rationibus crebris: sed in more probitate commendet. Sed quia tantos labores inire audeat: nisi flagret amore iusticie: quasi fame ac siti vehementer appetens. Beati ergo qui esuriunt et sitiunt. quoniam ipsi saturabuntur. Quis autem potest parare esse ab infirmis iniurias sustinere: petenti a se tribuere: diligere inimicos: benefacere his qui se oderunt: orare pro persecutoribus: nisi perfecte misericors. Beati ergo misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Mundum autem cordis oculum habet: qui sine bonorum operum suorum: non in eo constituit ut hominibus placeat: neque ut comparet ea que huic vite sunt necessaria: neque temere animam hominis perdat: quod exhibet homini: hac intentione exhibet: qui sibi vult exhiberi. Beati ergo qui mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt. Oportet etiam ut per

mundum cor: inveniatur actus via sapientie: cui puerorum hominum deceptio obstitit: quod quoad est venire ad pacem sapientie. Beati ergo pacifici: quoniam filii dei vocabuntur: sed siue iste ordo considerandus sit siue alius: facienda sunt que audivimus a domino: si volumus edificare super petram. **CA. VIII.**

Quam autem descendisset iesus de monte: secute sunt eum turbe multe: et ecce leprosus veniens adorabat eum dicens: Domine si vis potes me mundare. Et extendens iesus manum: tetigit eum dicens: Volo: mundare. Et confestim mundata est lepra eius. Et ait illi iesus: Vide ne mini dixeris: sed uade ostende te sacerdoti: et offer munus tuum quod precepit moyses in testimonium illis.

HIE. Post predicationem atque doctrinam: signorum offert occasio: ut per virtutum miracula peritus apud audientes sermo firmetur. **CHRY.** Quia enim quasi partem habens docebat ut non estimaretur omnino esse hic doctrinam modus operibus hoc idem facit: quasi partem habens curare. Et ideo dicit: Cum autem descenderet de monte. secuti sunt eum turbe multe. **ORIGENE.** Docete enim domino in monte: discipuli erant cum ipso quibus erat datum celestis doctrine nostre secreta. Tunc autem descendente eo de monte: turbe secute sunt eum: que in monte ascendere nequaquam poterant: quia quos delictorum sarcina deprimit: ad mysterium sublimia scendere non valent descendente autem domino: hoc est inclinante se ad infirmitatem et impotentiam ceterorum: misertus est imperfectio eorum vel infirmitati. secute sunt eum turbe multe: quod a propter claritatem pleniorum propter doctrinam: nonnulli propter curationem et administrationem. **AIMO.** Vel aliter: Per montem in quo dominus sedet celum intelligitur: de quo scriptum est: Celus mihi sedes est. Sed cum dominus in monte sedet: soli discipuli ad eum ascendunt quia antequam fragilitatis nostre humanitatem assumeret: non erat tamen in iudea deus. At vero postquam de monte sue divinitatis descendit: et humanitatis nostre fragilitatem assumpsit: magna turba nationum secuta est eum. Demonstrat autem doctoribus: ut in predicatione sua sermonem habeat partem: et sicut viderint unumquemque capere posse: ita et verbum dei annuntient. Ascendunt enim in monte doctores: cum perfectionibus excellentia precepta ostendunt: descendunt vero cum infirmioribus leviora demonstrant. **CHRY.** super matth. Inter ceteros autem qui montem non ascenderat: et leprosus sursum ascendere non valebat quasi peccatorum bauians pondus. Leprosus enim est peccatorum aiarum nuntius. Ideo ergo dominus de altitudine celi quasi de excelso monte descendit ut leprosum peccatorum nuntium mundaret. Et ideo quasi iam paratus descendenti occurrat propter quod dicit: Et ecce leprosus veniens. **ORIGENE.** Deorum sum currit et in monte nihil dicit: quia ipse est omnipotens sub celo tempus doctrinam: et ipse curatio. In monte docuit: aias curavit: corda sanavit: quibus completis sicut de celestibus montibus ad salvandos carnales descendente: venit ad eum leprosus et adorabat eum antequam peteret. adorare cepit: cultum ostendens. **CHRY.** super matth. Non enim illi petebat quasi hominem artificem: sed adorabat eum quasi deum. Omnis autem perfecta est fides et confessio. unde leprosus fidei operum adorans implevit: sed opus confessionis implevit in verbis. unde adorabat eum dicens: Domine si vis potes me mundare. Voluntas tua opus est: opera tue voluntati obediunt. Tu prius naama syrum per heilsem a lepra mundasti: et modo si vis potes me mundare. **CHRY.** in ho. Non dixit: Si rogaveris deum: neque si adoraveris sed si volueris: potes me mundare. Neque dixit: donec munda: sed ei totum concedit: et tamen eum facit: et potestate universorum ei attribuit. **CHRY.** super matth. Et ita spiritali medico spiritalis offerebat mercedem. nam sicut medici pecuniam: iste oratione placatur. Nihil enim dignius offerimus deo quam orationem fidelis. In hoc autem quod dicit: Si vis. non dubitat christi voluntatem

voluntate ad omne opus boni parata: sed q: non oib? expedit corporalitate: nesciebat vtz ei expeditabat curatio illa. **Dicit g:** Si vis. ac si diceret: Credo. q: qd bonum est vis: ignoro aut si est nihil qd desidero bonum.

CHRY. in homi. Cu aut voluntate ac fime purgare posset: man? appositus tactu. vñ sequit: Et extēdes manū tetigit eū. vt ondat qm nō subiacet legi: z qm mundo iaz nūbū est imundū. Hic autē monstrat: qm nō vt seru? s: vt dominus curat z tangit. Nō enī man? a lepra facta est immunda: s: cor? leprosi a manu sancta pstitutus est mundū. Nō enī corpa solū curatur? aduenit: sed z aiam in veraz sapiam ouatur. Sicut igit manibus nō lotis iam nō māducare phibebat: ita z hic erudit quoniam oportet aie lepram for midare solā: qd est peccatū: lepra autē corporis nullum impedimētū esse ad virtutē. **CHRY.** sup math. Quā uis autē istam legis soluerit: ppositū tūci? nō soluit. Jō tñ ley iussit non tangere: q: nō poterat facere vt lepra nō for didaret tangenti: ergo uenit tangere lepra: nō vt leprosi nō sanarent: sed vt tāgētes nō inquinarent. Iste autē tangens non inquinat? est a lepra sed ipsam leprā mundauit tangendo. **DAMA.** Nō enī de? solum erat: sed homo vñ p tactu z p sermone diuina signa operabat. vt enī per organū ita p corp? diuine pficiebant actiones. **CHRY.** in ho. Cu aut leprosi tangit nullus eū incusat: q: nondūz inuidia detenti erant auditores. **CHRY.** sup math. cū: Sin autē tacite eū curasset: quis scire poterat cui? virtute sanat? eēt? Jgit uolūtas mundādi facta est. ppter leprosi. Verū autē ppter spectantes. Ideo dixit: Uolo: mūdare. **HIE.** Nō aut vt pleriqz latinos putat iunctim legēdū esse: Uolo mundare. sed separatū. Uolo. deinde imperās dicat: Mūdare. Ille enī dixerat: Si vis. domin? respōdit. volo. Ille p misera: Potes me mundare. dominus dixit. Mūdare. **CHRY.** in homi. Nūq? aut videt dicere hoc verbū: quis magnā signa faciens: sed hic ppter ea appositus: Uolo: vt opinione plebis z leprosi de eius potestate cōfirmaret. **CHRY.** in ho. Cessit autē mandanti natura cū decēti uelocitate. Et ideo sequit: Et confes. mun. est le. eius. sed hoc qd dicit: Confessi multuz est tardi? uelocitate qm opus est facta. **ORIGE.** Quia enī nō dubitauit credere: nō tardat sanatio: qui non distulit confessionē: nō differtur mūdatio. **AVG.** de con. euan. Dū uis autē leprosi mundat: quē lucas meminit: nō sane hoc ordine: sed vt solent pmissa recordari: posteri? facta pōc cupari: sicut diuinit? suggerebant: vt antea cognita postea recordādo rescriberet. **CHRY.** in homi. Curans autē eius corpus iubet nulli dicere. vñ sequit: Et ait illi iesus: vide nemini dixeris. Quidā igit aiūt quoniam ideo iussit hoc: vt non malignent circa eius purgationē: qd insipieēt oī. Nō enī ita mūdauit: vt dubitabilis eēt mūdatio sed nulli dicere iubet: docens nō diligere ostentationem z honorem. Quāq? igit alij sanato iubet dicere: Sed in hoc erudiuit nos bone mēis esse. Nō enī illic diuulgari se iussit: sed dari glām deo. p leprosum ergo hunc instruit nos nō esse uane gloriofos: p illum autē nō esse ingratos sed oia ad laudē dei referre. **HIE.** Et reuera quid erat necesse q? fime iactaret: qd corpe pferbat. **HILA.** Uel vt salus hec nō offeret potius q? quereret silētiū ipe rat. Sequit: S: vade oīde te sacerdo. **HIE.** Dixit autē eum ad sacerdotes: ppter humilitatē: vt sacerdotib? deferre uideat: deinde uidentes leprosum mundatum si crederent saluatoz: saluerent. si uero nō crederet: in exco sabiles fieret: z simul ne qd in eo sepissime criminabant: legē infringere uideret. **CHRY.** in home. Neq? enim vbiq? eā dissoluebat: neq? vbiq? custodiebat: s: quādoq? quidē hoc qñq? illud faciebat: in vno qdem future sapie pparās uita: in altero autē inuerecūdiā iudeoz. cohibēs linguā: z descedēs imbecillitatē corz. Cū apli apparent

qñq? quidē obseruantes legē: qñq? autē cā pfermittentes

ORI. Uel mittit ad sacerdotes vt cognoscat: q: non p legis consuetudinē mūdatus ē: sed p grē opationē. **HIE.** Erat autē in lege pceptū: vt qui mūdati fuerāt lepra: offerrent munera sacerdotib?. vñ sequit: Et offer. manus tuū quod pcepit moyses in testi. illis. **CHRY.** sup math. Non sic intellige q: hoc moyses pcepit in testimoniū illis: s: vade tu offer in testimoniū illis. **CHRY.** in ho. puidēs enī christ? eos ex hoc nūbū pfecturos: nō dixit: In emēdationē eoz: s: In testimoniū. i. in accusationē z attestationē: qm q a me erant fīda: oia facta sūt. Et z eos puidē nō emendari: nō tñ dimisit q? facere oportebat. Illi autē in ppta manserūt malicia. Non autē dixit: mun? qd ego iubeo: sed qd moyses iussit. vt interim trāsmittat ad legē: z iniquoz obstruat ora. vt enī nō dicant: qm sacerdonū glām rapuit: opus quidē ipse impleuit: pbatioez autē illis pcessit. **ORI.** Uel offer munus tuū. vt oēs q vidēt te portare: miraculo credāt. **CHRY.** sup math. Uel iō iubet offerri munera: vt si postmodū eū expelle re uellet diceret eis: munera qstia mūdato accepistis: z quō me qst leprosi expellitis? **HILA.** Uel legēdū ē qd moyses pcepit in testimoniū illis: q: qd moyses in lege pcepit: testimoniū ē nō effectus. **BEDA.** in ho. Siquē aut moueat: quō dñs cum uideat moysi sacrificiū appo bare: id ecclā nō recipiat: meminerit q? nondū christ? cor pus snū opulerat p passionē in holocaustū. Non autem oportebat auferri significantia sacrificia pū q? illud qd significabat pfirmatū eēt testimoniū aploz p dicationē: z fide credētū p ploz. Vir autē iste gen? humanū designat: qui nō solū leprosus: uerz etiā iuxta euāgelij lucc plen? lepra fuisse describit. Omnes enī peccauerūt: z egēt glia dei. illa. s. vt extēta manu saluatoris: hoc ē incarnato dei vbo humanaq? ptingēte naturā: ab erroris pūciū uanitate mūdēt. z q: diutius abominabiles z a castris populi dei eieci iaz aliqñ tēplo redditi z sacerdoti: qant offerre corpa sua hostia uiuētē: illi. s. cui dī: Tu es sacerdos in eternū. **REMI.** Moraliter autē p leprosi designant peccatoz: nā peccatū imundū z uariā aiam facit: qui ante christū pēdidit: qñ de pūnis peccatis pfundit: z tñ debet pferri z remediū pnie postulare. nā leprosus vuln? ostē dit: z remediū postulat. Et tēdit autē dñs manū qñ auxiliū diuine miserationis ipēdit: z statim psequit remissionē delictorum: nec debet ecclesie eidem reconciliari: nisi iudicio sacerdotis.

LUM autem introisset capharnaum: accessit ad eū centurio: rogans eum z dicens: Domine puer meus iacet in domo paralyticus: z male torquetur. Et ait illi iesus: Ego ueniam: et cura bo eum. Et respondens centurio ait: Dñe non sū dignus vt intres sub tectum meum: sed tñ dic ver bo z sanabitur puer meus. Nam z ego homo sū sub potāte constitutus habens sub me milites: z dico huic uade z uadit: z alij ueni z uenit: z seruo meo: fac hoc z facit.

CHRY. sup math. Postq? dñs discipulos docuit monte: leprosi autē sanauit sub monte: uenit capharnaūz in mysterio: q: post iudeoz mundationē uenit ad gētis. **APMO.** Capharnaū enī que uilla pinguedinis interpretatur: iue ager p solatiōis: ecclā q ex gentib? ē collecta significat: que spiritali pinguedine ē repleta: fm illud: Sic adipe z pinguedine repleat aia mea. Et inter pssuras seculi de celestibus p solat: fm illud: Cōsolatiōes tue letificauerūt aiam meā. vñ dī: Cū aut introisset capharnaūz: accessit ad eum centurio. **AVG.** de uer. 100. Iste centurio de gētib? erat. Jam enī de iudea gens habebat militez romanū imperij. **CHRY.** sup math. Centurio autē iste

primus fructus ex gentib⁹: ad cui⁹ fidei cōparationē oīus iudeoꝝ fides infidelitas ē inuenta: qui neqꝫ christū audiuit docentē neqꝫ leprosoꝝ cū mundaret aspectū: sꝫ audita tantūmō sanitate leprosoꝝ: plus credidit qꝫ audiuit. erat enī in mysterio gentiū futurarū: qꝫ neqꝫ lege an pphetas legerat de christo: neqꝫ ipsū christū mirabilia facientēz viderunt. Accessit qꝫ rogans eū ⁊ dicens: Dñe puer meus facet in dō. para. ⁊ male torquet. Uide autē bonitatē centurio/ nis qꝫ p salute serui sollicitē festinabat q̄si nō dānū pecu/ nie sed salutis passurus in morte illius. Nullā enī dñaz estimabat inē seruū ⁊ dñm: qꝫ etsi dignitas i hoc seculo di/ uersa est int illos: vna tñ ē illis natura. fidez autē cēturio nis vide: qꝫ nō dixit veni ⁊ salua eū: qꝫ ⁊ ille pstitutus in omni loco erat pñs. sapientiā autē: qꝫ nō dixit: hic pstitu/ tus salua eū: sciebat enī qꝫ potens ē ad faciendū: sapiens ad intelligendū: misericors ad exaudiendū: iō infirmita/ tē nū exposuit. Remediū autē sanitatis in prāte miseroꝝ die eius dimisit dicens: Et male torquet. In quo apparet qꝫ diligebat eū. Nā vnusqꝫ qꝫ diliget eū. modice fue/ rit tediāt: graui⁹ eū putat hic qꝫ hꝫ. RABA. Oīa ista eū dolore cognouit ⁊ facientē ⁊ paralyticū ⁊ male detē/ tum: iō vt aīe sue angustias demonstraret ⁊ dñm cōmo/ ueret: sic debet oīs ⁊ dolere seruū: ⁊ eoꝝ curā habere.

CHRY. in ho. Quidā autē dicit qm̄ excusans se in h̄ cam dixit ppter quā nō ipsū adduxit. Neqꝫ enī possibi/ le erat dissolutū eū cum torqueret: ⁊ ad vltimā eēt expira/ tiones potari. Ego autē signū hoc eē magne fidei dīco: qꝫ enī sciebat qꝫ sola inunctio sufficeret ad restauratiōē ia/ centis supflūū estimabat eū dūcē. HILA. Facies autē in seculo ⁊ peccatoꝝ mo: bis dissolute: spiritaliter gētes estimāde sūt: oībus vndiqꝫ mēbris fluidis ⁊ ad p̄stendū officiū gradiendiqꝫ corruptis qm̄ salutis sacm̄ in puero cēturiōis explet: qꝫ satis dictū sūt pncipē eē gētiū creditu/ rarū. Quis autē sit hic pnceps: canticū moysi in deuterō nomio docet: vbi. s. d. Constituit termin⁹ gentiū iuxta numerū angeloz. REMI. Vel p centuriōnē designant qꝫ pmi ex gentib⁹ creditur: pfecti in virtutib⁹ fuerunt. Centurio enī dī qui centū militib⁹ p̄est: cētenari⁹ autē nu/ merus pfectus ē. Recte ergo cēturio p puero suo rogat qꝫ pmitte gētiū p salute totius gētilitatis deū rogauerūt.

HIE. Uides autē dñs cēturiōis fidē humilitatē ⁊ pui/ dentia: statim se itup eē pmitte. vñ seq̄t. Et agit illi iēsus Ego veni ⁊ curabo eū. CHRY. in ho. Quod nūqꝫ se/ cit hic: facit iēsus. vbiqꝫ enī seq̄t voluntatē supplicantūz hic autē p̄silit ⁊ non solū curare p̄mittit sed ire ad domū facit hoc vt discam cēturiōis virtutes. CHRY. sup. math. Nisi enī ille dixisset: Veni ⁊ curabo eū. nunqꝫ iste rīderet: Non sūz dignus. deinde qm̄ p seruo petebat: iō ire p̄misit: vt nos doceat nō colere magnos: ⁊ p̄tēne mo/ dicos: sꝫ pauperes ⁊ diuites similiter honorare. HIE. Sicut autē in cēturiōne cōmendat fide: eo qꝫ credit para/ lyticū a saluatore posse sanari: ita pꝫ humilitas in hoc qꝫ se iudicauit indignū: cui⁹ tectū dñs intraret. vñ seq̄t. Et rī/ dens centurio: ait illi: Dñe non sū dignus vt intres sub te/ ctum meū. RABA. Prop̄ p̄sciam enī vite gētilis: gra/ uari se magis dignatiōe putauit qꝫ iuuari: cui⁹ etsi fide p/ ditus: nondū tñ erat sacramētis inunctus. AVG. de v. do. Dīcēdo autē se indignū: p̄stitit dignū nō in cui⁹ parie/ tes: sed in cui⁹ eoꝝ verbi dei ch̄ist⁹ intraret. Neqꝫ hoc di/ ceret cum tāta fide ⁊ humilitate: nisi illū quē timebat itra/ re domū suā cor de gustaret. nam nō erat magna felicitas si iēsus intraret in parietes eius: ⁊ nō eēt in pectore eius.

SEVERTA. Mystice autē hoc tectū corpus ē qd regit aīam: qd libertatē mētis celesti vīsiōne in se cōcludit: sed de neqꝫ habitare carnē: neqꝫ tectū nisi eoꝝ p̄s designatur intrare. ORI. Nūc etiā qm̄ facti ⁊ oco acceptabiles ec/ clesiāz antīstites sub tectū tuū intrant: tūc ibidē per eos dñs ingredit: ⁊ tu sic estimas q̄si dñz suscipies. Et qm̄ eoꝝ

p̄s ⁊ sanguinē dñi māducas ⁊ bibis: tūc dñs sub tectū tuū ingreditur: ⁊ ergo humiliās teip̄s dīcas: Dñe nō sūz dignus ⁊c. Ubi enī indigne ingredit: ibi ad iudiciū ingre/ ditur accipiet. HIE. Prudentia autē cēturiōis apparet i hoc: qꝫ vltra corpis tegimē latentē vidit diuinitatē. vnde subiungit: Sed tñ dic verbo ⁊ sanabitur puer meus.

CHRY. sup. math. Sciebat enī qm̄ astabant illi inuisi/ biliter angeli ministrātes qui omne vbi⁹ eius vñt in op⁹ qꝫ etsi angeli cessant: tñ infirmitates p̄ceptis eius viuaci/ bus expellunt. HILA. Dicit etiā centurio puerz voce posse sanari: qꝫ salus gentiū omnis ex fide est: ⁊ p̄ceptis dñi vita ē vniuersoꝝ. ⁊ iō subiūgit dicens: Nā ⁊ ego hō sum sub prāte p̄stitutus: hñs sub me milites. Et dīco huic vade ⁊ vade: ⁊ alius veni ⁊ ve. ⁊ seruo meo fac hoc ⁊ facit.

CHRY. super math. Patris ⁊ filij mysteriū sp̄s factio suggerēte depingit: ac si diceret. Etsi ego sū sub prāte alte/ rius: tñ habeo prātem iubēdi eis qui sub me sunt: sic ⁊ tu qm̄ sis sub prāte patris. s. inq̄tū hō: habes tñ prātes iu/ bendi angelis. Sed forte dicit fabellius volens ostēdere eundē eē patrē qui ⁊ filius ē: sic hoc eē intelligendum: Si ego sub prāte p̄stitutus possū iubere: qm̄ magis tu qd sub nullius prāte. Sꝫ hanc expositiōnē nō recipit text⁹. Nō enī dixit: Si ego homo sub prāte: sꝫ dixit: Nam ⁊ ego homo sub prāte. In quo pꝫ qm̄ inf se ⁊ christū nō cōparatiō nis dñam fecit: sꝫ rōnē sūstidit inuolūit. AVG. de v. do. Si ego hō sub prāte iubēdi habeo prāte: qd tu potes: cui omniū seruū prātes. GLO. Potes p ange/ loꝝ ministeria sine corpis p̄ntia dīcē infirmitati vt rece/ dat: ⁊ recedat: ⁊ sanitati vt veniat: ⁊ veniat. AYMO.

Pnt autē p subiectos cēturiōis vtutes naturales intelli/ gi: in qbus plurimū gentiū pollebant: vel etiā cogitatio/ nes bone aut male. malis autē dīcamus vt recedat ⁊ rece/ dent: sꝫ bonas vocamus: ⁊ veniēt: seruo qm̄ nro hoc ē cor/ porū: vt subiectas voluntati diuine. AVG. de cō. euan. Huic autē qd hic dī: videt repugnare qd ait lucas cū au/ disse cēturio de iēsu: misit ad eū seniores iudeoꝝ rogās eū vt veniret ⁊ saluaret seruū eius: ⁊ iterz qꝫ cū longe eēt a domo misit ad eū centurio amicos dicens: Dñe noli ve/ rari: nō enī sū dignus vt sub tectū meū intres. CHRY.

in ho. Quidā autē dicunt: qm̄ nō ē idēz illic ⁊ hic: qd mul/ tas cōiecturas hꝫ. De illo enī ait qm̄ synagoga n̄am cō/ struxit: ⁊ gentē diligat. De isto autē ipso iēsus ait: Neqꝫ in israel tantā fidē inueni. vñ videt iudeū illū eē: mibi autē vī/ det idē hic ⁊ ille eē. Sꝫ qm̄ lucas dicit: qm̄ misit vt veniat: blāditiās iudeoꝝ insinuat. Cōueniens enī ē credē cē/ turionē volentē abire phibitū eē a iudeis blādientibus ⁊ dicentib⁹: qm̄ nos adim⁹ ⁊ adducimus. Sꝫ qm̄ ab eo: sum iminētia erutus ē: tūc misit dicens: Ne estimas qꝫ p̄p̄t velli/ diā nō veni: sed qꝫ me indignū estimāui vt te in domum meā suscipere. Quod autē matthe⁹ ait nō p amicos: sed p seip̄s hoc eū dixisse: nihil h̄iū ē: vt terqꝫ enī desiderū vī/ ri rep̄ntat. Et qm̄ de ch̄: isto decēte op̄inione habebat Cōueniēs autē ē op̄inari ⁊ ipsū postqꝫ misit amicos ad/ uenientem p se hec dicē. Si autē nō hoc dixit lucas: neqꝫ illud matthe⁹ nō sibi h̄dicit: sed cōplent qd ab inuicē dēre linquebant. AVG. de con. euan. Matthe⁹ ⁊ accessū centuriōis ad dñm p alios factū cōpendio dīcē voluit: qꝫ fidē eius qua vere ad deū accedat: laudauit vt diceret Nō inueni tantā fidē in israel. Lucas autē iō totū qꝫ gētiū est aperuit: vt ex hoc intelligi cōgēmur: qd cū accepisse dixerit matthe⁹: qd mentiri nō potuit. CHRY. in ho. Neqꝫ enī est h̄iū qd fabricauit synagoga fm lucā: ⁊ qd h̄ ostenditur nō eē israelita: possibile enī ē iudeū nō existēte ⁊ synagoga fabricasse ⁊ gentē diligere.

Quidē autē iēsus miratus est: ⁊ sequētib⁹ se di/ xit: Amen dico vobis: non inueni tantam fidē in israel. Dico autē vobis: qd multi ab oriēte ⁊ occi/ dente

dente venient et recumbent cum abraam et isaac et iacob in regno celorum: filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores. Ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit iesus centurioni: Uade et sicut credidisti fiat tibi: et sanatus est puer ex illa hora.

CHRY. in ho. Sicut quod leprosus dixerat de christi potestate: si vis potes me mudare: christi voce confirmat dicens: Volo: mudare. ita et hic centurione de christi potestate: stantem non solum non accusavit: sed etiam commendavit. **Sz** et amplius aliquid fecit: intentione enim laudis euangelista significas dicit: Audies autem iesus miratus est. **ORIG.** Ante de qua sit aut que quod deus vniuersus miratur: aurum: virtutis: regna: principatus in aspectu eius sunt tanquam umbra vel terminus decedens. Nihil ergo eorum potest admirari: nisi mirabile est: quasi magnus vel preciosus: sed tamen fides hac miratur hominibus: hac acceptabile sibi estimat. **AVG.** super gene sim per manicheos: Quis autem illo fecerat illa fide nisi ipse qui admirabatur: quod si et alius eam fecisset ut quid miraretur quod perfectus erat. Quod ergo miratur dominus nobis mirandum esse significat: quibus adhuc opus est sic moveri. oes enim tales motus ei non perturbant animi signa sunt: sed docetis magisterium. **CHRY.** in ho. Unde plebs omnis preceps admiratur esse deus: et alius exemplum dedit: ut cum mirentur. Sequitur enim: Et sequentibus se dixit: Amen dico vobis: non inveni tantam fidem in israel. **AVG.** contra faustum: fide laudat illius: non autem de fessione militum impauit. **HIER.** Hoc autem de precibus loquitur: non de oibus retro patriarchis et prophetis. **CHRY.** super matth. Credidit enim andreas: sed iohannes dicens: Ecce agnus dei. credidit petrus: sed euangelista sibi andrea credidit philippus: sed legendo scripturas nathanael: et per signum diuinitatis accepit: et sic fidei confessionem obtulit.

ORIG. Jairus israelitis princeps per filia sua petens: non dixit: Dico vobis: sed veni velociter. Nicodemus de fidei sacro audies ait: Quomodo potest hoc fieri? Maria et martha dicunt: Dne si fuisses hic: fratrem meum non fuisset mortuus. quasi dubitantes quod vbiq; possit adesse dei potentia. **CHRY.** super mat. Aut si volumus fideliorum putare istum quod apostolos ita testimonium christi intelligendum est: quod vniuersos bonos homines secundum quantitatem persone illius laudat. rustici enim dicere aliquid sapientem magnus est: quod de philosopho non est mirum: sic de centurione deum esse: in nullo tanta fide inueni in israel. **CHRY.** in ho. Non enim erit equale iudeis credere et gentile. **HIER.** Uel forte in centurione fides gentium proponit israel. vnde subdit: Dico autem vobis quod multi ab oriente et occidente venient.

AVG. de ver. do. Non oes autem: sed Multi: tamen ipse ab oriente et occidente istis duabus partibus totius orbis designat. **AYMO.** Uel ab oriente veniunt qui statim illuminati transierunt ab occidente: hi qui persecutione usque ad mortem tolerauerunt per fide. vel ab oriente quis venit cum ab infantia deseruit incipit. ab occidente: dum in ipsa decrepita etate ad deum peruenit. **ORIG.** Sed quomodo alibi dicit: quod pauci sunt electi: per diuersas enim generationes pauci electi sunt: si mul vobis congregati in tempore visitationis multi inueniuntur. Sequitur et recubent. non carnaliter iacentes: sed spiritualiter requiescentes. non temporaliter potantes: sed eternaliter epulantes cum abraam isaac et iacob in regno celorum. vbi lux: exultatio: gloria: et longevitas vite eterne. **HIER.** Quia autem deus abraam celi pater: pater christi et ecclesie in regno celorum est: et abraam cum quo accubant sunt nationes que crediderunt in christum filium creatoris. **AVG.** de ver. do. Sicut autem videmus christianos vocatos ad celeste conuiuium: vbi est pannis iusticia potus sapientia: ita videmus et iudeos reprobatos. vnde sequitur: filii autem regni ejicientur in tenebras exteriores. Iudei. sed leges acceperunt qui celebrant figura omnium futurorum: que cum presentia non agnouerunt. **HIER.** Uel filios regni dicit iudeos: quod in eis deus ante regnavit. **CHRY.** in ho. Uel filios regni eos dicit quibus regnum erat preparatum.

tum: quod et magis eos mordebat. **AVG.** contra faustum: Si ergo non commendauit moyses populo israel dicens: nisi deum abraam isaac et iacob: cumque ipsi christus commendat: non est conatus illum populum auertere a deo suo: sed id minatur est eos in tenebras exteriores quod auersos videret eos a deo suo in cuius regno gentes vocatas ex toto orbe terrarum retribuitur dicit cum abraam isaac et iacob: non ob aliud quam quod fide tenuissent dei abraam isaac et iacob. Quibus non quasi in morte correctis: vel per passionem suam iustificationis testimonium dominus prohibebat. **HIERO.** Tenebre autem exteriores dicuntur: quoniam qui a domino expellitur foras: reliquit lumen. **AYMO.** Quid autem ibi passuri sunt: manifestat cum subiicit: Ibi erit fletus et stridor dentium. Per metaphoram enim mentis penas describit tormentorum. Solent enim oculi fumo tacti lachrymas producere: dentes vero a nimio frigore fridere ostendit ergo quod reprobi in inferno et calore intolerabilem et frigus sustinebunt: secundum illud Job: Transient ab adest nuntius ad calorem nimium. **HIERO.** Si autem fletus oculo non est: et stridor dentium: ossa demonstrat: vera est compositio et corruere mentis: quod ceciderant resurrectione. **RABA.** Vnde stridor dentium per indignationis affectum: eo quod iero vniuersus quod penitet: sero sibi irascatur: quod tam perniciosa probitate delinquit. **REMI.** Uel aliter: Tenebras exteriores appellat exterius nationes. quoniam enim ad historiam attinet: predictus dominus his vbiis interitum iudeorum: quoniam propter infidelitatem ducendi erant captivi et dispergendi per diuersa regna terrarum. fletus enim ab igne solet fieri: stridor dentium a frigore. Illis ergo ascribitur fletus: quod in calidioribus locis habitant: sicut in india et ethiopia. Stridor vero dentium illis ascribitur: quod in frigidioribus locis commorantur: sicut in Bircania et Scythia.

CHRY. super matth. Ne quis autem existimet blasphemare: ecce hoc vbi: quod deum erat: credere facit signum. vnde sequitur: Et dixit iesus centurioni: Uade: et sicut credidisti fiat tibi. **RA BA.** Quasi d. secundum mensuram fidei fiat tibi et ista gratia. Potest autem meritum dei etiam famulis suffragari: non solum merito fidei: sed etiam studio discipline. vnde sequitur: Et sanatus est puer ex illa hora. **CHRY.** in ho. Vbi velocitatem admirare: neque enim solum curare: sed inopinare: et in momento temporis hoc facere virtutem christi ostendebat. **AVG.** de ver. do. Sic enim dominus domum centurionis composuit: intrauit: absens compe: prius maiestate puerum ipsum sanauit: sic et in solo iudaico populo compositus fuit: apud alias gentes nec de virgine natus: nec passus: nec humana punit: nec diuina mirabilia fecit: et tamen impletum est quod deum erat: Populus quem non cognouit: fuit mihi: et auditu audi obediuit mihi: Iudea enim gens cognouit et crucifixi: orbis terrarum audiuit et credidit.

Et cum venisset iesus in domum petri vidit socrum eius iacentem et febricitantem: et tetigit manus eius et dimisit eam febris: et surrexit et ministrabat eis.

AVG. Postquam ostendit matheus per leprosum totum genus humanum sanatum: et in seruo centurionis gentilis populi sanationem: persequenter per socrum petri designat curationem synagoge: cum dicit: Et cum venisset iesus in domum petri. Petrus autem narrat de seruo: quod maior miraculum fuit et maior gratia in gentili conuerso. vel quod in fine seculi synagoga est plenarie pervertenda: cum plenitudo gentium subintraverit: domus autem petri in bethsaida erat. **CHRY.** in ho. Sed cur intrauit in domum petri: mihi videtur cibum assumpitur. vnde sequitur: Et sur. et ministrabat eis. Apud discipulos enim diuertebat honores eos: et audientes ex hoc faciens. Attende autem petri ad christum reuerentiam habens. non socrum domus febricitantem: non traxit eum in domum: sed expectauit doctrinam populi et alios curari. Ab exordio enim eruditus: quod aliorum erat sibi ipsi proponere. Quocirca neque ipse cum inducit: sed christus sponte adiuit: postquam dixit centurio: Non sum dignus vires sub teo meum monstrare: quam non largiebatur discipulo. Non est autem designat sub vilis mercaria piscatorum intrare: erudiens per omnia humana pulcra et iuniorum. Et quicquid de solis verbis curat: quicquid autem etiam

manū extēdit. vñ 7 hic dñ: Et tēti. ma. cl. 7 col. eā se. Nō enī volebat semp cū supabūdāria miracula facē: oportebat. n. i. p. i. l. a. t. e. Tāgēs autē corp⁹ nō febriē extēdit solū sed 7 purā tribuit sanitatē. Quia enī egritudo curabilis erat: nō curatiōis suā vītūē oñdebāt: faciēdo qđ ars medicinalis nō opat. vñ. s. simul pfectā restituat sanitatē. vñ euāgelista hoc innuēs dicit qđ surrexit: 7 ministrabat eis.

HIER. Natura enīz hōiūz istiusmōi est: vtp⁹ febriē magi laſceſcāt corpa: 7 incipiēte sanitatē egroratiōis mala sentiāt. Vex sanitas que pferat a dño: tota simul redit.

CHRY. in. ho. In hoc ergo qđ dicit qđ surrexit: 7 ministrabat eis: 7 christi vītutis signū ē: 7 dīspōsitōis mulieris quā erga christū oñdebāt. **BEDA.** in. ho. Mystice autē dom⁹ petri lex vel circūcisio ē. Socr⁹ ē synagoga: qđ quodā mō ē mī ecclē petro cōmisſe. hec febicitatē: qđ iudicē estib⁹ laborabat: psequēs ecclāz: cui⁹ manū dñs rāgic: qm carnalia eius opa in spiritalē vsum conuerſit. **REMI.** Uel per focū petri pōt intelligi lex qđ fm aplm iſurabat per carnē. i. carnalē intelligētiā. Sed cum dñs per mysteriū icarnatiōis vīſibilis in synagoga apparuit 7 ope legē ipleuit: 7 spiritaliter intelligēdā docuit: mox ipa ſocietā grā euāgeliz: tān robur accepit: vt que fuerat ministra mortis 7 pene poſtmodum fieret vitē 7 glorie.

RABA. Uel vnaqueqz ala qđ carnis cōcupiſcētiā mīlrat: qñ febrib⁹ estuat: sed manu mīſericordie dñe tacta cōualeſcit: 7 per cōtinētiē frenā carnis laſcītiāz pſtringit 7 mēbris qđ seruierat imōditiē: ſeruit iuſtitiē. **HILA.** Uel in focū petri vītiosa infidelitatis: estuat affectio cū adiacet libtas volūtatis: qđ nos sibi qđā pūgū ſocietate cōiūgit. Ergo ingreſſu dñi in petri domū. i. i. corpe curat infidelitas petrōz calore estuans: 7 ſaluata officiū famulatu mīſtrat. **AVGV.** de cō. euā. hoc autē qñ ſcī ſit. i. poſt qđ vel an qđ nō expōſit matthe⁹ nō. n. poſt qđ narrat poſt hoc etiā ſcī neceſſe ē intelligat. Nimirū tñ iſte h̄ recoluiſſe intelligit: qđ pū pmiſat. Nā id marc⁹ h̄ narrat qñqz illud de mūdato leproſo cōmemoret qđ poſt ſermōnē in mōte habitū de quo ipſe tacuit videt ipſo uiſſe. Itaqz 7 lucas hoc poſt factū narrat de ſocru petri: poſt qđ 7 marc⁹ an ſermōnē etiā quē pūxū ite poſuit qđ pōt idē vīdēt: quē dicit habitū in mōte matthe⁹. Quid autē iteret qđ quo loco ponat: ſiue qđ ex ordine iſerit: ſiue qđ omiſſū recolit: ſiue qđ poſtea ſcī an pōcupat: dūz in nō aduerſet eadē alia narrāt: nec ſibi nec aliis: qz. n. nulli⁹ i. p. t. a. t. e. ē res oppoſite cogitas quo dīſp. ordie recordet: ſatis p. b. a. b. i. l. ē qđ vñſqz euāgelizatiōi eo ſe ordine credidit: qđ euiſſe narrare: quo voluiſſe de ea qđ narrabat cē recordatiōē ſuggerere. Quap. opt vbi ordo tēpōz non apparet nīhil nra intereſſe dōz: quē narrātī ordinē qlibet eozum tenuerit.

Ueſpe autem ſcō: obutulerūt ei multos demonia habentes: 7 eiſciebat ſpiritus verbo: 7 omnes male habentes curauit: vt adimpleretur qđ dñi eſt per eſaiam prophetaz dicentem: Ipſe inſirmittates nraſ accepit 7 egroratiōes nraſ portauit.

CHRY. in. ho. Quia multitudo credētū erat iā aucta neqz tpe ipellente a chriſto abſcedere patiebātur: veſpe ei inſirmos adducūt. vñ dñ: Ueſpe autēz ſcō obutulerūt ei multos demonia hñtes. **AVGV.** de cō. euā. Per hoc autē qđ dicit. Ueſpe autē factō: ad euſdē diei tps hoc pū nere ſatis iudicat: quāuis neceſſe nō ſit: vbi dicit. Ueſpe ſcō. euſdē diei veſpuz accipe. **REMI.** Chriſtus autem diei fili⁹ auctor: hūane ſalutis ſons 7 origo totū pietatis celeſtē medicinaz tribuebat, vñ ſequit. Et eiſciebat ſpūa verbo: 7 oēs male hñtes egrauit. Demones enīz 7 morbos ſolo vbo repellebat: vt his ſignis 7 vītutib⁹ oñderet ſe ad ſalutē generis hūani veniſſe. **CHRY.** in. ho. Intēde autē grā multitudinē curatā trāſcurrū euāgelizte: non vñſqueqz curatū enarrātes: ſed vno vbo pelagus ineffa-

bile miraculoz inducētes. Ne autē magnitudo miraculi ſcredulitatē immittat: ſi tāta picbē 7 varias egritudines: vno tēpōis momēto curauit: inducit pphētiā attestāre his qđ fiebāt: vñ ſubdiſ. Ut adimple. qđ dñi ē per eſaiāz pphē. dī. Ipſe iſirmi. nō. accē. **RABA.** Nō vñ ſibi haberet: ſed vt nobis auferret: 7 egroratiōes nraſ portauit vt qđ. p. i. b. e. c. i. l. l. i. t. a. t. e. vītūē ferre nō poteram⁹: ille. p. nobis portaret. **REMI.** Quia humane nature inſirmittatē ad hoc ſuſcepit: vt nos iſirmos faceret ſortes atqz robuſtos. **HILA.** Et paſſione corpis ſui fm pphēaz dēa inſirmittates humane i. b. e. c. i. l. l. i. t. a. t. i. s. abſorbuit. **CHRY.** in. ho. Hoc autē de peccatis magis a pphētiā dñi cē vīdēt. Qualiter igit euāgelista de egritudinib⁹ hoc expōnit Sed ſciēdū qđ vñſiſtorie hic tēſtimoniū ad aptauit: vel oñdit qm plures egritudinib⁹: ex peccatis ſūt aīabus: nā 7 ipſa mors a peccatis h̄z radicē. **HIERO.** Antēdēdum autē qđ oēs nō mane: nō meridiē: ſz ad veſpā curātur: qñ ſol occubitu⁹ ē: 7 qñ granū tritici in terra mortis: vt multos aſſerat fruct⁹. **RAB.** Sol. n. occubitu⁹ paſſionem 7 mortē deſignat illi qđ dicit. qđ diu ſū in mūdō: lux ſū mūdī. qđ ipali⁹ vītūē i. carne: paucos iudeoz. docuit: calcato autē regno mortū oib⁹ p. o. r. b. e. gē. t. i. b⁹. ſ. i. d. e. i. c. i. t. a. t. o. n. a. p. m. i. ſ. i. t.

Vides autēz ieſus turbas multas circum ſe: iuſſit diſcipulos ire trans fretūz. Et accedēs vnus ſcriba ait illi: Magiſter ſequar te quocūqz ieris. 7 dicit illi ieſus: Vulpes foueas habent: 7 volucres celi nidōs: ſilius autem hominis nō habet vbi caput ſuum reclinet. Alius autem de diſcipulis eius: ait illi: Dñe pmitte me pūm ire 7 ſepelire patrē meū. Ieſus autēz ait illi: Sequere me: 7 dimitte mo: tuos ſepelire mortuos ſuos.

CHRY. in. ho. Quia chriſt⁹ nō ſolū corpa curabat: ſz aliam emēdabat 7 verā ſapiām moſtrare voluit: nō ſolū egritudines ſoluēdo: ſz etiā nīhil ad oñſionē faciēdo. 7 iō dñ: U. autē ie. tur. mul. circū ſe: iuſ. diſc. ire trās fretū. Faciebat autē hoc 7 ſil moderata nos cape docēs: 7 inuidiā iudaicā mītigās: 7 docēs nos nīhil ad oſtētatōnem facere. **REMI.** Uel hoc fecit qñ hō volēs turbatū impoſtunitatē declinare. Erāt autē ei aſſixi. admirātes eū: 7 videre ipm volētes. qđ. n. diſcederet a talī miracula opē rātī. qđ nō in faciē ei⁹ ſimplicē vellet videre: 7 os talī loquēs. Si. n. moſſes gloriſicatiōi faciē hēbat: 7 ſtephan⁹ ſic apgeli: intellige cōcū dominatozē qualē decēs ē tūc apparuiſſe. vñde pphētiā dicit: Specioſus forma pte filia hominū. **HILA.** diſcipuloz autē nomē nō. xj. tñ apoſtolis cōuenire eſtimādū eſt: nā pter aplos plures fuiſe diſcipulos legimus. **AVGV.** de cō. euā. Maniſeſtū ē autē aliu eſſe diē quo iuſſit ire trās fretūz: nō eū qđ ſequit illū: i. quo ſocru petri ſanata ē: quo die mare⁹ lucasqz cū in deſertū exiſſe aſſerunt. **CHRY.** in. ho. Uide autē qñlter turbas nō ſimplicē abūcit: vt nō oſtendat. Nō. n. dixit recedēte: ſz vltio diſcipulus iuſſit abire: ſpem dñs turbe cūdi etiā illuc. **REMI.** Sz qđ inter iuſſionē dñi 7 trāſſeratiōē geſtū ſit: euāgelista ſtuduīt maniſeſtare eū ait: Et accē vnus ſcri. ait illi: Ma. ſe. te. quo ieris.

HIERO. Ite ſcriba qui tñ literā nouerat occidētē: ſi dixiſſet. Dñe ſequar te quocūqz ieris: non fuiſſet repulſus a dño: ſz quia magiſtruz vnuz de pluribus eſtimat: 7 literatoz erat: 7 non ſpiritalis auditoz: ideo non habz locū in quo poſſit ieſus reclinare caput ſuū. Oſtenditur autem nobis 7 ob hoc ſcribam repudiāz: qđ ſignoz vīdens magnitudinem ſequi voluerit ſaluatoz em: vt lucra ex operum miraculis quereret: hoc idem deſiderans qđ 7 ſimon magus a petro emere voluerat. **CHRY.** in. ho. Uide etiā quātus ē rumor: Ita enīz aduenit: 7 locut⁹ eſt ſicut deſignās cū turba annuerat: ſz oñdens qm ſup

multos ē ipse **HILA.** Vel aliter: Iste scriba q̄ ē vn̄ ex docto:ribus legis an sit securus interrogat: q̄ si lege non p̄tineret hūc eē quez vultū sequat. Igit infidelitatis affectū sub diffidentia interrogatiōis exp̄ssit: q̄ fidei assumptio nō interrogāda ē s̄z sequēda. **CHRY.** in ho. R̄ndet autē ei ch̄rist̄ nō ad interrogatiōē v̄boz: s̄z ad p̄siliū obuiās mētis. vñ sequit. Et dicit ei iesus: Vulpes foueas habēt: 7 volucres cel̄i nidos: filiū aut̄ hominis non h̄z vbi caput suū reclinēt: Ac si dicat: **HIERO.** Quid me p̄pter diuitias, 7 seculi lucra cupis sequi: cū tate sum paupertatis: vñ nec hospitoliū quidez habeam: 7 tecto vtat nō meo? **CHRY.** in ho. Hoc autē nō erat auctētis s̄z argutiō q̄de malū p̄siliū: cōcedētis autē si vellet cū paupertatis expectatiōe seq̄ ch̄ristū. Et vt dīscas eius maliciā audiens hoc 7 correctus nō dīxit: paratus sū sequi. **AVG.** de ver. do. Vel aliter: fili? hois nō habz vbi caput reclinet sc̄lz in fide tua. Vulpes enīz habēt foueas in corde tuo: q̄z dolosus es. volatilia cel̄i habent nidos in corde tuo: q̄z elatus es. Dolosus 7 elatus nō me seq̄ris: q̄m enī dolosus sequit simplicitatē? **GRE.** xix. mo. Vel aliter: Vulpes valde fraudulēta sūt aīalia: q̄ in fossis vel specubus abscondunt: cūq̄ apparuit nūq̄ rectis itineribus: s̄z totius anfractioibus currūt: volucres vero alto volatu se subleuāt. Noīe ergo vulpiū dolosa atq̄ fraudulēta: noīe aut̄ volucrū hec aut̄ sup̄ba demonia designant ac si dicat: fraudulēta 7 elata demonia in corde tuo inueniunt habitationē suā: humilitas autē mea requiez in sup̄ba mēte nō inuenit. **AVG.** de que. euā. Intelligitur enīz miraculis motus p̄pt̄ inanē iactantiā eū sequi voluīse: quā significat̄ aues: finīsse aut̄ discipuli obsequiū: q̄ si enī vulpiū noīe significata ē. **RABA.** Heretici aut̄ i sua v̄sutiā p̄fidentes significant p̄ vulpes: 7 maligni sp̄rit̄ p̄ volucres cel̄i: q̄ in corde iudaici ppli foueas 7 nidos. i. domicilia habebāt. Sequit: Alius aut̄ de dī. illi? aut̄ illi: Dñe mitte me ire p̄mū 7 sepelire patrē meū. **HIER.** Quid s̄ile ē inter scribā 7 discipulū: ille magistru vocat̄: hic dñm cōfiteet. **HILA.** Iste pietatis occasione ad sepeliendū patrē deſiderat: ille securū se quo libet esse p̄mittit: nō magistru q̄rēs: s̄z ex magistro lucrū. Iste etiā discipulus nō interrogat an sequet̄: iāz enī se oporēt credididit: s̄z p̄mittit sibi oīat sepelire patrē. **AVG.** de ver. do. Dñs aut̄ qñ parat hoīes euāgelio: nulla excusationē vult inponi carnalis hui? tp̄alīsz pietatis. 7 iō se q̄tur: Iesus aut̄ dī. ei. seq̄re me: 7 dī. mo. sepe. mo. suos. **CHRY.** in ho. Hoc autē dīxit nō iudēs p̄tenere amorē q̄ ē ad parētes: s̄z monstrās qm̄ nihil celestibus nego cīs nobis magis necessariū eē oporēt. Et qm̄ cū toto studio his iungi debem? 7 neq̄ parū tardare etiā si valde leuitabili 7 incitātia fuerit que attrahūt. Quid n. magis necessariū erat q̄ sepelire patrē? Quid etiā facilius: neq̄ enīz tps̄ multū p̄sumēdū erat. p̄ hoc etiā eū dñs a mltis malis eripuit: puta luctib? 7 microzib? 7 ab his q̄ hic expectat. Post sepulturā. n. necesse iā erat 7 testamēta scrutari: 7 hēditatis diuisione 7 alia huiusmodi: ita fluctuatiōes ex fluctuatiōib? ei succedēs a lōge eū a veritatis abducē portu. Si autē adhuc tumultuarius: excogita qm̄ multi infirmos nō p̄mittūt scire: nec ad monumētū seq̄: etiā si p̄ aut̄ mī aut̄ fili? sit q̄ deſicet? ē nec ex hoc incusatur credulitatis: s̄z p̄trariū credulitatis eēt. Et multo malus malū ē abducē hoīem a sp̄ritualib? sermonib? 7 maxime cū fuerit q̄ hoc p̄pleant. Erāt. n. q̄ cōpletur erat huius funeris sepultura. vñ dī. Dimitte mo. sepe mo. suos. **AVG.** de ver. do. Quasi d. p̄ tu? mortu? ē. Sūt alij mortui q̄ sepeliāt mortuos suos: q̄ infideles sūt. **CHRY.** in ho. In quo mōstrat qm̄ hic mortuus nō erat ei? eēt q̄ deſictus erat: sic estimo de numero infidelū erat. Si aut̄ admiraris iuuenē qm̄ p̄ negocio ita necessario interrogauit iēsū: rhō sp̄tanee abijt: multo magis admiraret qm̄ 7 phibitus p̄māsit qd̄ nō erat magnitudinis cū non

p̄pt̄ deſidiā fecerit: s̄z vt nō intercideret negociū magis necessariū. **HILA.** Itē q̄ accepim? in dñice oīonis exordio ita p̄mū p̄candū: p̄ n̄ q̄ es in celis. 7 in discipulo credētis populi p̄sona admonet q̄ pater sibi viu? in celis est: Deinde inter fidelm̄ filium patrēq̄ infidelm̄ ius paterni nominis nō relinquit. Admonuit etiā nō admisceri memorijs scōrū mortuos infideles: 7 etiam eos cē mortuos q̄ extra deū viuūt: 7 iccirco mortui sepeliant a mortuis: q̄ p̄ dei fidez viuos viuo oporteat adherere. Si aut̄ mortuū sepelit mortu? nō obem? curā habē mortuoz: s̄z viuētū: ne dū solliciti sum? de mortuis: nos q̄ mortui appellemur. **GRE.** liij. mo. Mortui etiā mortuū sepeliūt: cū p̄cōres p̄cōrib? fauēt. Qui n. peccātē laudib? p̄sequunt: extinctū sub v̄boz suoz aggere abscondūt. **RABA.** Notādū ē in hac snia: aliqui minora bona p̄mittēda sūt. p̄ vilitate maior. **AVG.** de con. euan. Q̄ aut̄ matheus dicit tūc istud gēsu eē qñ iussit vt irent trās fretū: lucas vō ambulātib? illis in via nō ē p̄trariū: q̄z viā vtiq̄ ambulabāt: vt venīrēt ad fretū.

Ut ascendente eo in nauiculam secuti sunt eū discipuli eius: 7 ecce motus magnus factus est in mari: ita vt nauicula operiretur fluctib?. Ipe vero dormiebat. Et accesserunt ad eum discipuli ei? 7 suscitauerunt eum dicentes: Domine salua nos: perimus. Et dicit eis iesus: Quid timidi estis mo dice fidei? Tunc surgens impauit ventis 7 mari: 7 facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes: Qualis est hic: q̄z uētī 7 mare obediunt ei?

ORIG. Luz multa magna 7 mirāda oñdisset ch̄ristus in terra: trāsīt ad mare: vt ibidē excellētia opa demonstraret quaten? terre marisq̄ dñm se esse cūctis oñderet. vñ de dicit: Et ascendēte eo in nauiculā secuti sūt eū discipuli eius. Nō imbecilles s̄z firmi 7 stabiles in fide. Vñ ergo secuti eū: non tñ gressus eius sequētes: s̄z magis s̄citatez eomitantes. **CHRY.** Accepit aut̄ discipulos secuz 7 in nauī vt ad viraq̄z eos erigeret: 7 ad hoc q̄ in piculis nō stupeſcerent: 7 ad hoc q̄ in honozib? moderata de se autument. vt enīz nō magna de se saperent: p̄pter hoc q̄ alijs dimissis eos retinuerat: p̄mittit eos fluctuari. Vbi enīz miraculoz oñſſio erat: plebz permittit adesse. vbi autē tentationū 7 timorū arceptio: athletas oībz terraz quos excitaturus erat: hos solos assumit. **ORIG.** In gressus ergo nauiculā fecit turbari mare. vñ sequit. Et ecce motus magnus factus ē in mari: ita vt nauicula operiretur fluctibus. Dec tempestas nō ex se orta ē: s̄z potēstati paruit imperantis qui educit ventos de thesauris suis. Facta est autē tempestas magna vt magnū opus ostēderetur: quia quāto magis fluctus nauicule irruēbant: tāto magis discipulos timor conturbabat: vt plus deſiderarent se liberari p̄ mirabilia saluatoris. **CHRY.** Quia enim viderāt alios ch̄risti beneficia accepisse: nō autē similiter aliquis estimat que in alienis corporibus fiunt: 7 que in seipso opozuit p̄ familiarē sensū eos potiri beneficijs ch̄risti. 7 ideo voluit hanc fieri tempestatē: vt p̄ liberationē manifestiorē accipiant beneficij sensum. Erat autem hec turbatio typus futurarū tentationū: de quibus paulus dicit: Nolo vos ignorare fratres: quonā grauatissimus sup̄a virtutem. Ut ergo daret tēpus formidini sequit. Ipe vero dormiebat. Si enim vigilante eo facta fuisset tempestas: vel non timuissent: vel non rogassent: vel neq̄ posse ipsum tale aliquid facere crederent. **ORIG.** Est autē res mirabilis 7 stupenda: is qui nunq̄ dormit neq̄ dormitat dormire dicitur. Dormiebat quidem corpore sed vigilabat deitate: demonstrans quā veruz humanum portabat corpus: qd̄ corruptibile induerat.

Lo: poze itaq; dormiebat vt aplos faceret vigilare: et ne oēs nos vñq; aio dormiamus. Tāto aut metu discipuli fuerāt cōterriti et pene aio alienati: vt irruerēt in eū: et nō modeste ac leuiter suggererēt: s; turbulēter suscitaret eū. vñ sequit. Et acced. ad eū. di. ci. et susci. eū. di. Dñe: salua nos pimus. **HIER.** hui' signi typū in iōna legim'. qñ ceteris piculantibus ipse securus est et dormit et suscitaf. **ORIG.** O veraces discipuli Saluatore vobiscūz ha' bens: et de piculo timetis: Cūta vobiscū ē et de morte soluti estis: s; rñdeant: paruuli sum' et adhuc infirmi: iō q; timem'. vñ sequit. Et dicit eis iesus: Quid timidi estis modice fidei: Quasi diceret: si potentē me sup terraz cognouistis: qre nō creditis q; i mari potēs sum: Et si mors irrueret: nonne debuistis eā pstantissime sustinē: Qui modicū credit arguet: q; nihil credit pñet. **CHRY.** i. ho. Si aut aliq; dixerit: qm nō fuit modice fidei: accedētes excitare iesū: hoc signū fuit: q; nō decentē de ipso opinio nē habebāt. Nouerāt q; excitat' poterat mare increpare non dū aut q; dormiēs. Prop' hoc etiā neq; pñibus turbis hoc signū fecit: vt nō accusent modice fidei: s; discipulos solū accipiēs corrigit et pñ' soluit turbationē aq; rū. vñ sequit. Tūc surgēs impauit vētis et mari: et facta ē tranquillitas magna. **HIER.** Ex hoc aut loco intelligimus q; oēs creature sentiāt creatore. qbus. n. impat: sentiūt impantē: nō erroze hereticorū: q; oia putāt aiantī sensibilia ēē: s; maiestate cōditoris q; apud nos insensibilia sūt illi sensibilia sūt. **ORIG.** Impauit ergo vētis et mari: et de magno vēto facta ē tranquillitas magna. Decet enī magnū magna facē: et iō q; pñ' magnifice p̄turbauit. p̄fūdū maris: nūc iterū trāquillitatē magnā fieri iussit: vt discipuli nūmū cōturbati: magnifice lerarent. **CHRY.** i. ho. In hoc etiā oñdit q; ois cōfestim soluta ē tēpestas: et neq; semita turbatiōis remāsit: qd quidē extraneū erat. Cū. n. nāltē fluctuatio terminat vsq; ad multū tps aque p̄cutiunt: s; hic simul oia soluebant. vñ qd de patre dñi ē: dicit: et stetit spūs p̄celle. hoc ch̄ist' ope impleuit. solo enīz verbo et p̄cepto sedauit et refrenauit. A visu aut et a sono et ex vñdo nauigio q; aderant: eū hoīem estimabāt. pp' hoc in admiratiōez ceciderūt. vñ sequit. Porro hoīes mirati sūt dicētes: q̄lis ē hic: q; venti et mare obe diūt ei. **GLO.** Ch̄ysostom' pontificā lram: Qualis ē hic hō. sonus. n. et qd apparebat hoīem demonstrabat: s; mare et tranquillitas deū oñdebat. **ORIG.** Sed q; hoīes mirati sūt: Nō putes h aplos significatos. nūq; n. iueni mus p̄ter honore cognominari: et dñi discipulos s; sēp aut apli aut discipuli noiant. Mirabant ergo hi hoīes q; cū eo nauigabāt: quoz erat nauicula. **HIER.** Si aut qd p̄tentiose voluerit eos q; mirabant fuisse discipulos: rñdebimus recte hoīes appellatos: q; necdū nouerant potentia saluatoris. **ORIG.** Nō autē interrogātes dicūt: qual ē iste: s; asserentes: q; iste talis ē: cui vēti et mare obed iunt. Qualis ergo ē iste. i. quantus: q; fortis: q; magnus. Jubet oī creature: et nō supgredit iussione ei'. soli hoīes resistūt: et iō in iudicio dānabunt. Mystice aut oēs in scē ecclesie nauicula cū dño p hūc vñdosū supnatamus mūdū. Ipse autē oīs pto obdormit sono: patientiā nostraz et impioz pñiam expectās. **HILA.** Vel dormit eo q; sono nro p̄sopiat in nobis. Maxie autē aliud accidit: vt a deo auxiliū in piculi metu speremus: atq; vñnam vel spes sera p̄fidat se piculū posse euadere: ch̄isti itra se vigilante virtute. **ORIG.** Alacriter ergo accedamus ad eū cū p̄pheta dicētes: Exurge quare obdormis dñe. et ip se impabit vētis. i. demonib': et cōcitant fluctus. i. p̄ci pes hui' mūdī ad p̄secutiōes scīs imittendas: facitq; trāquillitatē magnā circa cor: et spm: pacē ecclesie: et serenitatē mūdō. **RABA.** Vel alit: Mare est estus seculi. Nauicula quā xps ascendit: intelligit arbor crucis: cuius auxilio fideles trāfaci mūdī fluctib' p̄ueniūt ad celestē patriā q̄t ad littus securū: in q; ch̄ist' vna cū suis ascen-

dit. vñ prius ait: Qui vult venire post me: abneget semet ipsū: et tollat crucē suā et sequat me. Cū ergo xps i cruce posuit: fuit: et motus magn' fact' ē: q; cōmote sūt mentes discipuloz de ei' passione: et nauicula operta ē fluctib': q; tota vis p̄secutiōis circa crucē ch̄isti fuit. vbi. s. morte occubuit. vñ dictū ē: Ipse vñ dormiebat. Cū vñ dormiebat mori ē. Excitant aut discipuli dñz: vñ turbati morte: maximis votis resurrectionē q̄rūt dicētes: Salua resurgēdo: q; p̄rimus turbatiōe tue mortis. Ipse vñ resurgens increpat duritiā cordis eoz vt alibi legit. Impauit autē vētis: q; diaboli supbia strauit. Imperauit mari: q; velenā iudeoz defecit: et facta est trāquillitas magna: q; sedate sūt mētēs discipuloz: vñ resurrexōe. **GLO.** Vel nauicula ē ecclia pñs i q; xps cū suis mare scilicet trahit: aq; p̄secutoz cōpescit: vñ miremur et grās agamus.

Et cū venisset iesus trans fretū in regione geraseno: occurrerūt ei duo hñtes demonia de monumentis exētes semi nūmis: ita vt nemo posset trāfere per viam illā. Et ecce clamauerūt dicētes: Quid nobis et tibi iesu fili dei: Venisti hic ante pus torquere nos: Erat autē non longe ab illis grex multo: et porcorū pascens. Demones autem rogabant eum dicētes: Si eicis nos hñc: mitte nos in greges porcorū. Et ait illis: Ite. At illi exiunt abierūt in porcos. Et ecce magno impetu abiit totus grex p̄p̄ces in mare: et mortui sunt in aquis. Pastores autē fugerūt: et venientes in ciuitates nunciauerunt hec oia: et de his qui demonia habuerāt. Et ecce tota ciuitas exiit obuiā iesu et viso eo rogabāt eū vt trāfret a sinibus eorum.

CHRY. in ho. Quidā hoīes xps hoīem ēē dicebant venerūt demones diuinitatē eius diuulgantē: vt q; mare p̄cellosū et rursus quietū non audierāt: demones audierent clamātes. vñde dicit. Et cū venisset trans fretū in regione geraseno: occurrerūt ei duo hoīes hñtes demonia **RABA.** Gerasa vñs ē arabie trans iordanem iūcta monti galaad quem tenuit tribus manasse: non longe a stagno tyberiadis: in quo porci precipitati sūt. **AVGV.** de con. euan. Autē mattheus duos dicit fuisse q; demonia patiebant: marcus autē et lucas vnum cōmōzant: intelligas vnum eozū fuisse p̄sone alicuius clariois et famosioris: quem regio illa maxime dolebat: et p cuius salute plurimū satagebat: de quo facti hui' fama p̄clarior fragruit. **CHRY.** in ho. Vel lucas et marcus vñs eozū seuiore elegerunt: vñde et eius calamitates exprimunt. lucas. n. dicit q; ruptis vinculis agebatur in deserto: marcus aut q; et lapidibus seipsūz intercidebat nec tamē dicunt: quonā vnus solus erat: ne mattheo contraria dicē viderent. Per hoc aut q; subdit. De monumentis exētes. permissosū dogma imponere volebant. s. q; anime morientū demones fiant. vñde multi auruspici occidunt pueros: vt animam eozūz cooperantē habeat: propter qd et demoniaci clamant: qm anima illius ego sum. Non est autē anima defuncti que clamat: sed demon hoc fingit vt decipiat audientes. Si enīz in alterius corpus anima mortui possibile esset intrare: multo magis in corpus suum. sed neq; habet rationes: iniqua passaz animā cooperari iniqua sibi facienti: vel hominē posse virtutem incorporeaz in aliaz trāsmutare substantiā. s. animā in substantiā demonis. Neq; enī in corporibus hoc machinari quis potest: vt in hominis corpus faciat asini corpus. neq; enīz rationabile est animā a corpore sepatam h iam oberrare. Iustoz. n. aie i manu dei sūt. vñ et q; p̄corū: neq; enīz male sūt. S; et q; p̄corū sūt: cōfestim hñc

abducunt. et hoc manifestum est ex laqueo et diuitie. Quia
 uo nullus eos afferre audebat ad christum. propter scitiam
 hos demoniacos: christus ad eos vadit. Que quidem eorum seculi
 tia desinunt cum subdit: Sicut nimis ita ut nemo possit tra-
 sire per uiam illam. Sed quod alios prohibebat pertransire: obstruen-
 te igitur uiam inueniunt. Item flagellabant inuisibilibus: in-
 terlabilia patietes ex christi potentia. unde sequitur: Et ecce cla-
 mauerunt dicentes: Quid nobis et tibi iesu fili dei? **HIE.**
 Non est autem uoluntatis ista confessio quam primum sequitur. **PHILIP.**
 nisi: sed necessitatis extorsio quam cogituitos: uelut si seruus fu-
 gitus post multum tempus dominum suum videat nihil aliud nisi de
 uerbis despicantur: sic et demones cernentes dominum in tris
 repetere uisum: ad eos iudicandos se uisum credebant. Ridicu-
 lum autem putat quodam demonia scire filium dei et diabolum igno-
 rare: eo quod minoris malitie sint isti quam ille cuius satellites
 fuerunt ois scia discipulorum ad magistrum referenda sit. **AVG.**
 in li. de ci. dei. Tantum autem inuenit eis de: quantum uo-
 luit: tantum autem uoluit quantum oportuit. Innotuit ergo eis non
 per id quod uita eterna est et lumen quod illuminat priores: sed per quod
 ipse alia sue uirtutis effecta: et oculis uisum prout signa que
 angelicis spiritibus etiam malignis potius quam infirmitati ho-
 minum sunt et per se. **HIERO.** Sed in tanta demones quod
 diabolus suspicari magis filium dei quam nosse intelligendi sit.
AVG. in li. de q. no. et re. testis. Quod autem demones cla-
 mant: Quid nobis et tibi iesu fili dei: magis ex suspitione
 quam ex cognitione dixisse credendi sunt. Si enim cognouissent:
 nunquam dominum glorie crucifigi permisissent. **REMI.** Sed quod
 quod est? uirtute totum quod habet: et signa et miracula faciente videbant:
 estimabant eum filium dei: postquam uidebant eum cursare et his filia
 pati dubitabant: et credebant hominem purum. Considerandum est
 etiam iudei increduli dicentes christum in beelzebub eiecisse
 demonia: et arrant dicentes eum esse creaturam: non solum iudi-
 cio dei: sed etiam demonum professione danari merentem quod christi
 filium despicitur. Recte autem dicitur: Quid nobis et hoc est
 nihil eorum esse malicie et tue gratie: quod secundum apostolum: nulla socie-
 tas est lucis ad tenebras. **CHRY.** in ho. Ut autem non uide-
 deret adulationis hoc esse: ab experientia clamabant dicentes:
 Uenisti ante tempus: et quare nos. **AVG.** Sed de ciui. dei. Si
 ne quod subitum illis fuit quod futurum quidem: sed tardum opinabantur:
 siue quod perditionem suam habere ipse dicebat: quod fiebat ut eorum co-
 gnitio spiceretur: hoc erat ante tempus iudicii quo eterna danatio
 ratione puniendi sunt. **HIE.** Potentia etiam saluatoris tota merta
 sunt demonum. **CHRY.** in ho. Non autem poterant dicere se
 non peccasse: quod eos ipse inuenerat mala operantes et factu-
 ra dei punietes. unde estimabant propter superabundantiam malorum
 quod fecerant quod non expectaretur eis tempus extreme punitionis quod
 erit in die iudicii. **AVG.** de co. euang. Quod autem uerba demo-
 num diuersimode ab euangelio sunt dicta: non habet aliquid scrupu-
 li: cum uel in una redigimus sententiam: uel oia dicta possint intel-
 ligi: nec quod pluraliter apud mattheum. apud illos autem singula-
 riter loquitur eum et ipsi narrat quod interrogat quod vocaretur: le-
 gione se esse respondit: eo quod multi essent demonia. Sequitur: Erat
 autem non longe ab eis grex porcum. mul. pascens: demones autem
 ro. eu. di. si egressis nos hinc: mitte nos in porcos. **GRE.**
 in moza. Scit. n. diabolus quod quolibet agere ex semetipso non
 sufficit: quod nec per semetipsum et eo quod est spiritus existit. **REMI.**
 Sed ideo non petierunt ut in homines mitterentur: quod illi cuius uir-
 tute torquebantur: humanam speciem gestare uidebant. Nec etiam
 petierunt: ut in pecora mitterentur: quod pecora dei precepto
 munda sunt a malitia: et tunc in templo dei offerebantur. Pre alijs
 autem inuidis in porcos mitti petierunt: quod nullum animal est
 inuidius porco: unde et porcus dicitur quasi spurcus: eo quod in spur-
 citijs delectatur: sic et demones spurcitijs peccatorum delectantur.
 Non autem petierunt ut in aere mitterentur propter nimiam cupidita-
 tem nocendi hominibus. Sequitur. Et ait illis: Ite. **CHRY.** in
 ho. Non autem hoc fecit iesus quasi a demonijs persuasus: sed mul-
 ta hinc dispensans: unde quod de ut instruat magnitudinem no-
 cumendi demonum quod illis hominibus insidiabantur: aliud ut di-
 lcat ois: quoniam neque aduersus porcos audent: nisi ipse con-

cesserit. Tertium ut ostendat quod grauioza in illos homines opa-
 ti essent: quod in porcos: nisi essent homines illi inter calamitates di-
 uina pudentia adiuti. magis enim odio habent homines quam irro-
 nabilia. Per hoc autem manifestum est quoniam nullus est qui non patiat
 diuina pudentia. Si autem non ois similiter neque secundum unum mo-
 dum: et hec etiam pudentia maxima spes est. ad id autem quod uni-
 cuique expedit pudentia ostendit. Cum pudentia autem et alijs ex hoc di-
 cimus: quoniam non contra ois pudentia solus: sed singulariter unus
 cuiusque quod in demoniacis his aliquis aspiciet manifeste
 quod olim suffocati essent: nisi diuina percuratio potius esset: pro-
 prea etiam concessit abire in grege porcorum: ut quod regiones ha-
 bitabat illas: discat ei uirtute. Ubi. n. nullus cum cognoue-
 rat fulgere faciebatur miracula ut eos in sue diuinitatis pgni-
 tione trahat. **HIE.** Non ergo ut procederet saluator demo-
 nibus quod petebat dixit: Ite: sed ut per interfectionem porcorum
 hominibus salutis occasio preberet. Sequitur: At illi ex cunctis. i.
 ab hominibus. Abierunt in porcos. et ecce magno impetu abijt
 totus grex precipitans in mare: et mortui sunt in aquis. Erube-
 scat manicheus si de eadem substantia et ex eodem origine ho-
 minum bestiarumque sunt anime quas ob unum hominem uel duorum sa-
 lute: duo milia porcorum suffocant. **CHRY.** in ho. 36
 autem porcos demones occiderunt: quod uisus homines in meste-
 cia mittere studet: et de perditione letant. Dant etiam magni-
 tudo augebat ei quod factum erat fama. a multis enim diuul-
 gabatur. f. ab his qui curati erant a porcorum dominijs et a pa-
 storibus. unde sequitur: Pastores autem fugerunt et uenientes in ci-
 uitate nunciauerunt oia. et de his qui demonia habuerant: et
 ecce tota ciuitas exijt obuiam iesu. Sed cum decreet eos ado-
 rare et admirari uirtute: emittebat eum a se. unde sequitur: Et
 uiso eorum rogabat eum ut transiret a finibus eorum. Intrare autem et
 christi mansuetudinem post uirtute: quod n. beneficia adepti abi-
 gebat eum: non restitit sed recessit: et eos qui indignos se nuncia-
 uerunt eius doctrina dereliquit: dantes eis doctores libe-
 ratos a demonibus et porcorum pastores. **HIERO.** Uel
 quod rogant ut transcant fines eorum: non de superbia hoc fa-
 ciunt: sed de humilitate qua se indignos domini potentia iudica-
 bant: sicut et petrus ait: Eri a me dominus: quod uir peccator sum. **RABA.**
 Interpretatur gerasa colonum egressus: uel aduena propter
 quas: hoc est gentilitas que diabolus a se eiecit. Et que per
 lege modo facta est post resurrectionem uisitata: a christo
 per predicatorum. **AMBRO.** sup. lucam: Duo quoque demo-
 niaci figuram populi gentilis accipiunt: quoniam cum tres filios
 noe generauit: cham: sem: et iaphet: sem trium familia-
 rum possessionem accitit et dei: ex duobus autem alijs nationum po-
 puli pupullularunt. **HILA.** Unde extra uerbum. i. extrale-
 gis et per prophetam synagoga duos homines in monumentis demo-
 nes detinebat duarum. i. gentium origines: intra defunctorum se-
 des et mortuorum reliquias obsederat: efficietes perterribus
 uiam uite potentis infesta. **RABA.** Uel non merito in monu-
 mentis illos habitasse significauit. quod n. aliud se corpora perfido-
 rum nisi quod defunctorum sepulchra: in quibus non dei fides: sed anima pec-
 catis morte recludit. Dicit autem: Ita ut ne possit transire per
 uiam illam. quod ante aduentum saluatoris in uiam gentilitas fuit. Uel
 per duos iudeos et gentes accipe quod non habet in domo. i. per scia
 sua non requiescebat. In monumentis manebat. i. in opibus
 mortuis delectabantur: nec sinunt per uiam fidei: quam uiam iudei
 impugnant aliquem transire. **HILA.** Occursus autem eorum con-
 currentium ad salutem uoluntas iudicat. uidentes autem demones
 non sibi iam locum in gentibus derelinquere: ut patiat habitare se in he-
 reticis despicantur: quibus occupatis in mare. i. cupiditate
 seculari demonum precipitatur instinctu: cum reliquum gentium infide-
 litate moritur. Uel porci sunt qui lutulentis delectantur actibus.
 nam nisi quod porci more uixerint: non ideo diaboli accipiunt
 preterea: aut ad perbandum tamen non ad pendendum accipiunt. Quod autem
 in stagnum precipitati sunt porci: significat etiam quod libato po-
 pulo gentium a donatione demonum in abditis agunt sacrile-
 gos ritus suos qui christo credere noluerunt: ceca et profunda
 curiositate submersi. Quod autem pastores porcorum fugientes
 ista nuntiant: significat quosdam et etiam prelatos ipso quod

anā leges fugiant: potentia tñ ch:isti stupendo predi-
c non cessant. **Q**uāte magno timore pssit: rogant vt
ab eis discedat. significat multitudinem vetusta sua vita
delectatā: homo iare quidē se nolle ch:istiana legem duz
dicūt: qd ea implere nō pnt. **U**el vrbis illa iudaici ppli ha-
bit speciem que ch:isti operibus auditis: dño suo ob-
uiam pergit: pibens ne fines suos vrbēqz contingeret.
neqz enim euangelia recepit.

CA. IX.

Ascēdens iēsus in nauiculam transfreta
uit z uenit in ciuitates suā. **E**t ecce offere
bant ei palyticū iacentē in lecto. **V**idens
autē iēsus fidē illorū: dicit palytico. **C**onfide fili.
Remittunt tibi peccata tua. **E**t ecce quidā de scri-
bis dixerunt intra se. **H**ic blasphemāt. **E**t cūz vi-
disset iēsus cogitatōes eorūz dixit. **U**t qd cogita-
tis mala in cordibus uestris. **Q**uid est facilius di-
cere: dimitte tibi peccata tua: an dicere: surge z
ambula. **U**t autē sciatis qz fili hois hz ptātes i terra
dimitte dī pētā: tūc aut palytico: **S**urge tolle lectū
tuūz z vade in domūz tuā. **E**t surrexit z abiit i do-
mūz suā. **V**identes autē turbe timuerunt: z glori-
ficauerunt deū qui dedit potestātē talē hominibz.

CHRY. in ho. **M**ostrauit supius xps suā vntē p do-
ctrinā qñ docuit eos vt ptātē hñs plez: osi qñ dixit. **U**o-
lo: mūdare. p cēturionē q dixit. **D**ic vbo z sanabit puer
me. p mare: qd vbo refrēnauit. p demones q eū confite-
bant. **D**ic autē rursus alio maiori mō inimicos eius co-
git confiteri eglitātē honoris ad patrē. vñ ad hoc oñden-
dū subdit. **E**t ascēdens in na. trāstr. ve. in ci. suā. **N**auigū
eū intrās ptrasit: q pede mare poterat ptrasire. nō. n. sp
mirabilia volebat facē: ne incarnationis noccat rationi.

IOAN. cōps: **C**reator autē rēu oibz tre dñs postea
q se pps nos nra agustauit i carne: cepit habē humanā
patriā: cepit ciuitatis iudaice cē ciuis: pntes habē cepit
parētū oīum ipse parēs vt attrahēt charitas qd disphe-
rat met. **CHRY.** in ho. **C**iuatē aut suā hic caphar-
naū dīc. alia. n. eū suscepit nascēre. s. bethleē: alia eū nutri-
uit. s. nazareth: alia aut habuit pntue habitātē. s. caphar-
naū. **AVG.** de cō. euā. **U**el alit: **Q**d mathe hīc scribit
de ciuitate dñi: marc aut de capharnaū: difficili solue-
ret: si mathe nazareth noiaret. nē vō cū potuerit ipa ga-
lilea dici ciuitas xpi: qz in galilea erat nazareth: sic i vni-
uersū regnū romanū in tot ciuitatibz pntiunt dñm ro-
mana ciuitas. **Q**uis dubitauerit vt veniēs i galileā dñs
recte diceret venisse in ciuitatē suā: in qñqz eēt oppido
galilee: pferat qz i ipsa capharnaū extollebat i galilea
vt tanqz metropolis haberet. **HIE.** **U**el ciuitatē ei
nō aliā itelligam q nazareth. vñ z nazaren appellat.
AVG. de cō. euā. **E**t fm h dīcū matheū ptermis-
se q gesta sūt postea q iēsus uenit in ciuitatē suā donec
vēiret capharnaū: z hīc adiūxisset de sanato palytico: sic
i mltis faciūt pmitētes media tāqz hoc pntuo sequat.
qd sine vlla ptermisiois significatiōe subiungunt. z hoc
mō hic subdit. **E**t ecce offerebāt ei palyticū iacentē in
lecto. **CHRY.** i ho. **P**alyticū aut h alter ē pter eū qd
ioāne ponit. **U**le qdē i natato rīs iacebat: h aut i caphar-
naū. z ille famulus carebat: hīc aut hēbat eos q sui curā
habebāt: qz portātes eū attulerūt. **HIERO.** **O**btule-
rūt aut ei iacentem in lecto: qz ipse ingredi nō valebat.

CHRY. in ho. **N**ō aut vbiqz ab egris solū qrit fidem:
puta cū itāuit: vel alit ab egritudine i excessu fuerit mē-
tis. vñ subdit. **V**idēs aut iēsus fidē illorū. **HIE.** **N**ō ei
qui offerebāt: s. eoz q offerebāt. **CHRY.** in ho. **Q**uia
igit tāta oñdū fidē monstrat z ipse sua vntē: cū oi ptātē

soluēs pētā. vñ seqt. **D**ixit palytico: **C**ōfide fili remit-
tunt tibi pētā. **IOAN.** cōps: **Q**uāu valēt apud deū fi-
des. ppta apud quē sic valuit aliena: vt itus z extra sana-
ret hoīem. **A**udit veniā z tacet palytic: nec vllā ridet
gratiā: qz plus corz pōis q aie tēdebat ad curā. **M**erito q
xps offerentiū recipit fidē: nō vecordiā iactēs. **CHRY.**
Uel erat magna fides etiā hui infirmi nō. n. pmississet se
submitti: vt alit euāgelista dicit p tectū nō credēs. **HIE.**
Mira humilitas: o spectū z debile: totis mēbz ooz co-
pagibus dissolutū filiū vocat: quē sacerdotes nō digna-
bant attingere. aut certe iō filiū: qz dimitte ei pētā suā:
vbi dat nobis itelligētia pp pētā plerāqz euenire corz po-
rū debilitates. **E**t iccirco forisū pti dimitte pētā: vt
causis debilitatis ablati sanitas restituat. **CHRY.** in
ho. **S**cribe autē dissimare volētes: etiā nolētes fecerūt cla-
rere qd factū ē. eoz. n. emulatiōe ad signi oñsione vsus ē
xps: hoc. n. ē supabūdantia ei sapie qd sua p inimicos
manifestat. vñ sequit. **E**cce quidā de scribis dixerūt ita
se: **H**ic blasphemāt. **HIE.** **L**egim i pphetia: **E**go suz q
deleo oēs iniquitates tuas. **C**ōsequēt ergo scribe: qz hoīem
putabāt z verba dei nō itelligebāt: arguūt eū vitio blas-
phemie. **V**idēs aut cogitatōes eoz oñdit se deū q pōt
cordis occulta cognoscē: z quodāmō tacēs loquit. **E**adē
potētia q cogitatōes vras inuicoz: possū z hoibz odicta
dimitte. **E**x vobis itelligit qd palytic psequat. vñ seq
tur. **E**t cū vidisset iēsus cogi. eoz dixit. **U**t quid cog. ma.
in cor. vñs. **CHRY.** in ho. **N**ō quidē eoz destruxit su-
spitiōnē: q. s. cogitabāt eū pdicta dixisse vt deū. **S**i enīz
nō eēt eglis deo pti oporebat eū dīcē longe sum ab hac
ptātē. s. dimitte dī pētā: nūc aut ptrariū firmavit sua voce
z miraculi oñsione. vñ subdit: qd est facili dīcē dimitte.
tibi peccata tua: an dīcē: surge z ambula. **Q**uāto quidē aia
corpe portioz ē: tāto ptiū dimitte mai. ē qz corz sanare.
Sz qz illō qdē nō mātifestū: h aut mātifestū: fac min qd
ē mātifestū: vt oēmōstret mai. z nō mātifestū. **HIE.**
Utz. n. sint palytico pētā dīmīssa: sol. n. nouerit q dimitte
bat. **S**urge aut z ābula. rāz ille q surgebat: qz bī q surgētē
videbāt poterant approbare: qz eiūsdem virtutis sit z
corz pōis z aie vntia dīmīnē. **I**nt dīcē aut z facē mltā dīsta-
tia ē. sit ergo carnale signūz vt pbet spiritale. vñ seqt. **U**t
autē sciatis: qm fili ho. hz ptātē in terra dīmīdēdi pētā.
CHRY. in ho. **S**upra qdē palytico nō dixit: **D**imit-
te tibi pētā: s. dīmīnē tibi pētā. qz vō scribe pntēbāt: al-
tioz eū potētia oēmōstret dīcēs: qz fili hois hz ptātē
dīmīdēdi pētā. **E**t vt oñdat se pti eglē nō dixit q fili ho
mis indiget aliquo ad dīmīdēdi pētā: s. qm hz. **GLO.**
Hec aut vba vt sciatis pnt eē xpi vel euāgeliste: qñ euā-
gelista dīcēt: **I**psi dubitabāt cū pētā dīmīnē: s. vt sciatis
qm fili hois hz ptātēz ait palytico. **S**i aut xps dicat
pntēbāt hēc vba sic itelligēt: **U**os dubitatis me posse
pētā dīmīnē: s. vt sciatis qm fili hois. q quidē ozo impse-
cta ē: s. subdit act. loco psequētis. vñ dī: **A**it palytico:
Surge z tolle lectū tuū. **IOAN.** cōps: **U**t qd fuit testi-
moniū infirmitatis: sit pbatio sanitatis. **E**t vade i domū
tuā. ne ch:istiana fide curat: moriaris in pfidia iudeoz.
CHRY. in hoī. **H**oc aut pcepit vt nō estīmēt phā-
rasia eē qd scē ē. vñ ad vitatē facti ostēdendā subdit. **E**t
surrexit z abiit in domū suā. **S**ed tñ altantes hoīes ad-
huc deorsū trahunt. vñ sequit. **V**idētes aut tur. ti. z glo.
deū q de. talē po. hoibz. **S**i. n. bene cogitassent apud se:
agnouissent qz fili dī erat. **I**nterim. n. nō paruū erat estī-
mare oibus hoibus malo: z a deo venire. **HILA.**
Mystice aut a iudea repudiāt in ciuitatē suā reuertunt.
Dei ciuitas fidelīū plebs ē. in hac ergo introiūt p nauī. i.
ecclesiam vectus. **IOAN.** cōps: **N**on autem ch:istus
indiget nauī sed nauis ch:isto: quia sine celesti guberna-
tione nauis ecclesie per mundanūz pelagus ad celestem
portū non valet peruenire. **HILA.** **I**n palytico aut
gentiū vniuersitas offert medēda. pēta qz angelis mīni